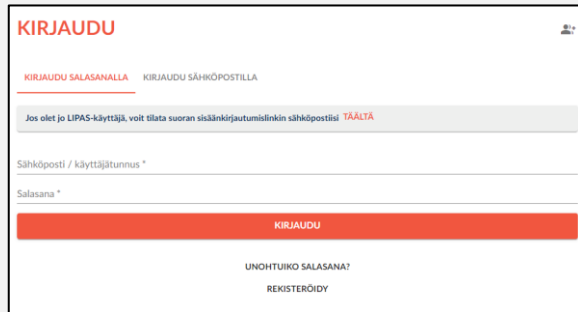

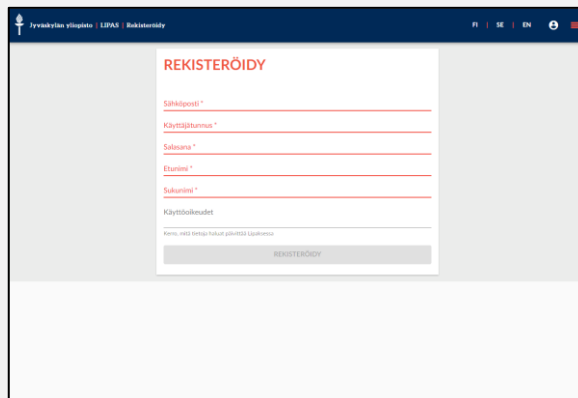
Reittimäisen liikuntapaikan lisääminen, muokkaaminen ja poistaminen

Reittimäisen liikuntapaikan lisääminen tai tietojen muokkaaminen edellyttävät, että sinulla on käyttäjätunnus, jolla on oikeudet muokata kyseisiä liikuntapaikkoja. Kirjaudu sisään osoitteessa <https://lipas.fi/kirjaudu> .

Jos sinulla ei ole tunnusta, rekisteröidy osoitteessa <https://www.lipas.fi> ja määritä, mihin tietoihin haluat muokkaus-oikeudet. Järjestelmän ylläpitäjät vahvistavat tunnuksesi.

Jos olet aiemmin rekisteröitynyt Lipakseen ja käyttäjätietosi löytyvät järjestelmästä, voit myös tilata sähköpostiisi suoran sisäänkirjautumislinkin, jota käyttämällä sinun ei tarvitse muistaa salasanaasi.

Jos olet unohtanut salasanasasi, voit pyytää sen vaihtamista valitsemalla **Unohtuiko salasana?**. Lähetämme salasanan vaihtolinkin sinulle sähköpostitse.

Yleistä reittien tallentamisesta LIPAS-järjestelmään

Lipas-tietokantaan kerätään tiedot Suomen liikuntaan ja ulkoiluun varustetuista reiteistä. Tallennettavien reittien tulee olla hoidettuja, niiden käyttöön tulee olla mahdolliset maanomistajien luvat tai sopimukset olemassa, ja reitillä on oltava omistaja sekä ylläpitäjä. Lisäksi reitin tulee olla opastettu maastomerkeillä tai sen käyttö on muilla tavoin ohjeistettua.

Vain jokaisenoikeuksin käytettäviä polkuja tai muita olosuhteita ei tallenneta Lipas-tietokantaan.

Erityinen painopiste kerättävissä reittitiedoissa on kuntien ja virkistysalueyhdistysten ylläpitämissä liikunta- ja ulkoilureiteissä. Metsähallituksen (valtion) ylläpitämiä reittejä ei Lipas-järjestelmään erityisesti kerätä, sillä Metsähallitus huolehtii oman reittiverkostonsa tietojen ylläpidosta omissa tietojärjestelmissään. Niihin voi tutustua Metsähallituksen palveluissa.

Lipas-tietokantaan tallennetaan hoidettujen ulkoilu- ja liikuntareittien sijaintitiedot (reitin kulku maastossa) sekä keskeiset ominaisuustiedot. Ominaisuustietoja ovat esimerkiksi reitin nimi, osoite (lähtöpisteen osoite), reitin tyyppi ja tiedot omistaja- ja ylläpitäjätypistä. Lisäksi voidaan määrittää mm. reitin pituus, pintamateriaali ja valaistustiedot.

Lipas-järjestelmässä liikunta- ja ulkoilureitit on luokiteltu useaan eri liikuntapaikkatyyppiin (ks. taulukko 1. alla). Yksi reitti voidaan kuvata yhtä aikaa useamman eri liikuntapaikkatyyppin avulla. Tyypillistä on, että esimerkiksi yksittäinen reitti palvelee lumisena aikana hiihtolatuna ja kesällä kuntoratana.

Uusien lajien kuten maastopyöräilyn tai polkujuoksun suosion lisääntyminen on tuonut myös olemassa oleville reitistöille uusia käyttötapoja, joten tarkoituksenmukainen merkintätapa voi vaihdella kunnasta tai olosuhteesta riippuen.

Yleistä reittien tallentamisesta LIPAS-järjestelmään

Lipas-tietokannassa olevat reittityypit

Tyypikoodi	Tyypiluokka	Selite
4401	Kuntorata	Kuntoiluun tarkoitettu liikuntareitti asutuksen läheisyydessä. Usein ainakin osittain valaistu.
4402	Latu	Hiihtoon tarkoitettu reitti, joka on käytössä hiihtokaudella. Sama ura voi olla kesällä jossain muussa käytössä.
4403	Kävelyreitti/ulkoilureitti	Jalkaisin tapahtuvaan ulkoiluun tarkoitettu reitti. Suhteellisen leveä ja helpokulkuinen reitti, yleensä valaistu ja pinnoitettu.
4404	Luontopolku	Erityisesti luontoharrastusta varten rakennettu ulkoilureitti. Reitin varrella on opasteita tai infotauluja alueen luonnosta.
4405	Retkeilyreitti	Maastossa oleva retkeilyreitti, yleensä kauempana asutuksesta. Reitin varrella on retkeilyn palveluita, esim. laavuja.
4411	Maastopyöräilyreitti	Erityisesti maastopyöräilyyn tarkoitettu reitti, kulkee vaihtelevassa maastossa ja on merkitty maastoon. Reitti voi hyödyntää muita olemassa olevia ulkoilureittipohjia.
4412	Pyöräilyreitti	Pyöräilyreitti, joka kulkee enimmäkseen päällystetyillä tai sorateillä. Reitin varrella on opasteita.
4421	Moottorikelkkareitti	Reittitoimituksella hyväksytty, virallinen moottorikelkkailureitti.
4422	Moottorikelkkaura	Moottorikelkkailuun tarkoitettu reitti, jolla ei ole tehty virallista reittitoimitusta. Uralla on kuitenkin ylläpitäjä ja maanomistajien luvat kunnossa.
4430	Hevosreitti	Ratsastukseen ja/tai kärryillä ajoon tarkoitettu reitti. Sallitut käyttötavat kerrotaan reitin tarkemmissa tiedoissa
4440	Koirahiihtolatu	Hiihtolatu, jossa on aina tai tiettyinä aikoina koirahiihto sallittua. Perinteinen tyyli tai vapaa hiihtotyyli.
4451	Melontareitti	Erityisesti melontaan tarkoitettu vesistöreitti. Reitistä on laadittu reittikuvaus ja maastossa löytyy opasteita (esim. rantautumispaikoista). Reittiehdotus-tyyppinen, ei navigointiin.
4452	Vesiretkelyreitti	Merkitty vesireitti, ei kuitenkaan veneväylä. Vesireitti on reittiehdotus- tyyppinen suositeltu vesiretkelyyn soveltuva reitti. Esim. kirkkovenesoutureitti.

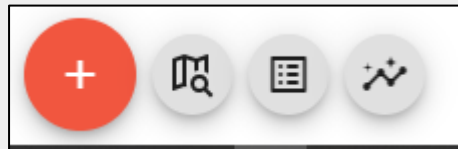

Reittimäisen liikuntapaikan lisääminen, muokkaaminen ja poistaminen

Reitin lisääminen

Tämä ohje käsittelee reittimäisen liikuntapaikan lisäystä, muokkausta ja poistoa.

1) Lisää reitti karttanäkymässä klikkaamalla näytön vasemmassa alakulmassa näkyvää oranssia plusmerkkiä.

Kun lisäät reittiä, valitse ensin, minkä tyyppinen liikuntapaikka on kyseessä. Liikuntapaikat on luokiteltu yli 130 tyyppiin, joiden määrittely perustuu eri lajeissa ja liikuntamuodoissa käytettäviin termeihin ja olosuhteisiin. Luokittelua päivitetään tarvittaessa yhdessä eri lajien asiantuntijatahojen kanssa..

Katso luokittelu <https://www.jyu.fi/fi/ohjeet-palvelun-kayttoon-ja-tietomalli> -sivulta. Lyhyt kuvaus näytetään myös tyyppin valinnan yhteydessä.

Liikuntapaikkatyyppin perusteella määrittyy se, millainen geometria (piste, viiva, alue) kohteelle tallennetaan ja minkälaisia ominaisuustietoja siitä kerätään.

Valitse liikuntapaikan tyyppi valitsimen tarjoamista vaihtoehdoista (esim. ulkoilureitti). Tyyppi on myös kuvattu sanallisesti. Kun olet valinnut tyyppin, klikkaa OK.

UUSI LIIKUNTAPAIKKA

1

2

3

Valitse tyyppiLisää kartalleTäytä tiedot

Liikuntapaikkatyyppi
Kävelyreitti/ulkoilureitti

Jalkaisin tapahtuvaan ulkoiluun tarkoitettu reitti. Suhteellisen leveä ja helppokulkuinen reitti, yleensä valaistu ja pinnoitettu.

OK

Reittimäisen liikuntapaikan lisääminen, muokkaaminen ja poistaminen

Reitin lisääminen

2) Sijoita reitin alkupiste kartalle

Voit kohdistaa kartan joko siirtämällä sitä hiirellä, zoomailemalla tai hakemalla oikean paikan osoitehauulla. Jos zoomaustaso on liian suuri, näet tekstin ”Kartta täytyy zoomata lähemmäs”. Tässä tapauksessa lähennä karttaa, kunnes **Lisää kartalle** -painike muuttuu aktiiviseksi (väri vaihtuu harmaasta oranssiksi).

Klikkaa **Lisää kartalle** -painiketta, vie hiiren osoitin karttapohjalle ja klikkaa hiiren ykköspainiketta. Jos käytät mobiililaitetta, sijoita kohde kartalle sormella.

Piirrä reitti. Jokainen hiiren klikkaus lisää yhden reittipisteen. Päätä reitti kaksoisnapsauttamalla hiirtä.

Huomaa, että reittiviiva ei saisi leikata itseään, vaan jos tällainen itsensä kanssa risteävä reitti on ehdottomasti tehtävä, se on jaettava osiin. Ongelmakohtat osoitetaan punaisella paikkamerkillä. Seuraavalla sivulla näytetään, miten tämä asia korjataan.

Reittimäisen liikuntapaikan lisääminen, muokkaaminen ja poistaminen

Reitin lisääminen

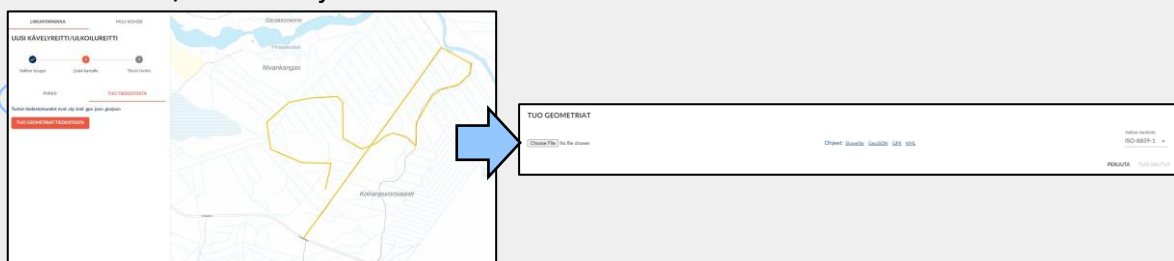
3) Jos reitillä näkyy punainen paikkamerkki, se tarkoittaa, että reittiviiva leikkaa itsensä. Lipas kyllä antaa tallentaa reitin, mutta jos se halutaan näyttää myös Metsähallituksen **Retkikartta-palvelussa**, reitti on jaettava osiin. Toistaiseksi Retkikartta ei mahdollista itseään leikkaavien reittien tuontia järjestelmään. Lipas-ohjeet päivittyvät tilanteen muuttuessa.

Voit katkaista reitin valitsemalla saksikuvakkeen, viemällä hiiren osoitin katkaistavaan kohtaan ja klikkaamalla hiiren ykköspainiketta.

Jos reittiin ei tarvitse tehdä muita muutoksia, valitse **Valmis**. Jos haluat jatkaa reittiä, ts. lisätä uuden reittiosan, valitse **Lisää reittiosaa**, piirrä uusi reittiosa kartalle ja valitse sitten **Valmis**. Voit piirtää niin monta reittiosaa kuin haluat joko tässä vaiheessa tai palata reittiosien lisäämiseen myöhemmin.

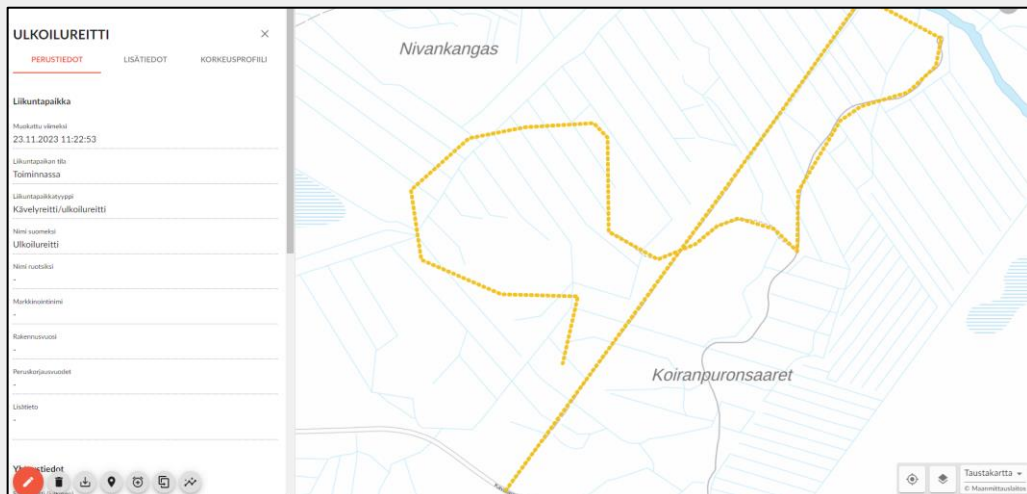
Sen lisäksi, että voit joko ns. digitoida reitin käsin, voit tuoda reitin myös tiedostona Shapefile-, GeoJSON-, GPX- tai KML-tiedostona. Tällöin voit hyödyntää esimerkiksi GPS-laitteen, älypuhelimien tai muun GPS-paikkatietoa tallentavan laitteen tai paikkatieto-ohjelman tiedostoja suoraan Lipaksessa. Klikkaa **Valitse tiedosto** -painiketta, valitse tuotava tiedosto, tuotava reitti/reitin osat ja klikkaa **Tuo valitut**.

Reittimäisen liikuntapaikan lisääminen, muokkaaminen ja poistaminen

Reitin lisääminen

3) Kirjoita reitin nimi ja anna muut tarvittavat tiedot. Pakolliset kentät on merkitty punaisella värillä ja tähdellä, ja ne on täytettävä ennen kuin reitti voidaan tallentaa. Täytä pakollisten kenttien lisäksi mahdollisimman tarkasti myös muut Perustiedot- ja Lisätiedot-välilehtien sisällöt.

Perustiedot-välilehti

Liikuntapaikan tilan oletusvalinta on Toiminnassa. Voit myös valita tilaksi Suunniteltu tai Pois käytöstä väliaikaisesti. Reitin nimi ja sen *markkinointinimi* voivat olla erilaiset, mutta jos erityistä markkinointinimeä ei ole, täytyy vain tavallinen nimikenttä.

Yhteystiedot-kenttään voit määrittää, kuka yleisesti vastaa liikuntapaikan asiakaspalvelusta tai liikuntapaikkaa koskevista palautteista.

Katuosoite on pakollinen kenttä, mutta jos reitillä ei ole selkeää osoitetta, voit määrittää lähimmän mahdollisen osoitteen, esimerkiksi reitin lähtöpisteen tai parkkipaikan osoitteen. Jos lisätietoja ei tarvitse syöttää, valitse **Tallenna**.

Reittimäisen liikuntapaikan lisääminen, muokkaaminen ja poistaminen

Reitin lisääminen

Lisätiedot-välilehdellä voit määrittää muita lisättävään reittiin liittyviä tietoja. Lisätiedot-välilehden kentät vaihtuvat liikuntapaikkatyyppin mukaan.

Syötä reitin kannalta olennaiset tiedot. Pintamateriaali koskee oletuksena koko reittiä, mutta jos reitillä on eri osia ja niillä on eri pintamateriaali, määritä tarvittaessa nämä tiedot erikseen kunkin reittiosan osalta. Reitin pituuden voit määrittää käsin tai antaa järjestelmän laskea sen automaattisesti (taskulaskin-kuvake). Esteettömyystietokenttä on tarkoitettu lähinnä linkin lisäämiseksi sivulle, jossa on tarkempaa tietoa reitin esteettömyydestä (esim. ulkoilureitin esittelysivu).

ULKOILUREITTI

PERUSTIEDOT

LISÄTIEDOT

KORKEUSPROFIILI

Pintamateriaali

Reitin pituus km

Valaistua reittiä km

Kohteesta on esteettömyystietoa

☐ Koululiikuntapaikka

☐ Kuntoilutelineitä

Pintamateriaali lisätieto

Reitin leveys m

☐ Saa julkaista Harrastuspassi.fi-sovelluksessa

☐ Saa julkaista Retkikartta.fi-palvelussa

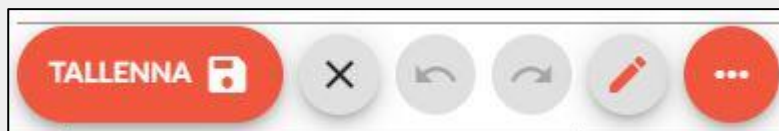
Taukopaikat lkm

☐ Vapaa käyttö

☐ Yleisö-wc

Reitin leveys -kenttä näyttää oletuksena koko reitin leveyden, mutta jos eri reittiosilla on eri leveys, määritä tiedot jokaiselle reittiosalle erikseen.

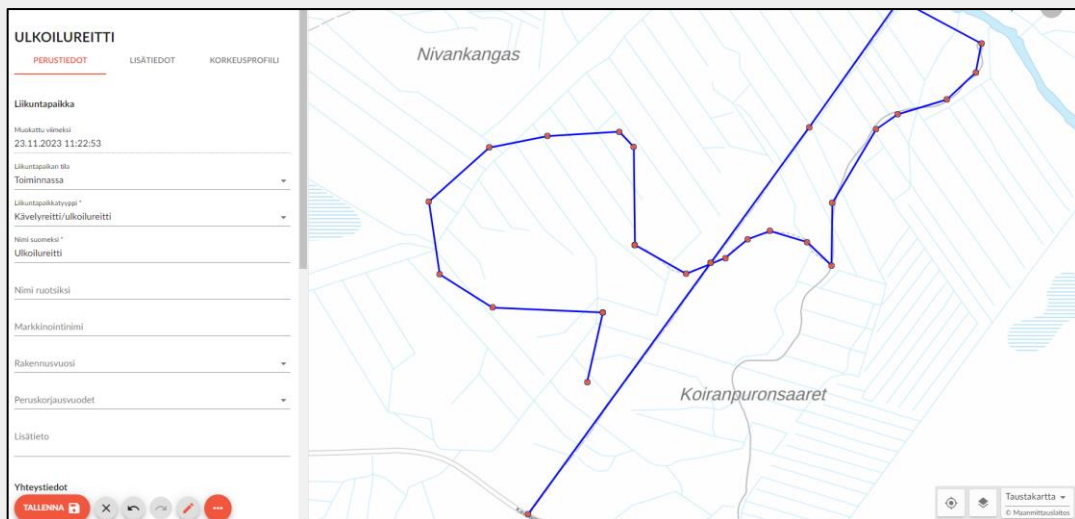
Kun olet syöttänyt tarvittavat tiedot, valitse **Tallenna**.

Reittimäisen liikuntapaikan lisääminen, muokkaaminen ja poistaminen

Reitin muokkaaminen

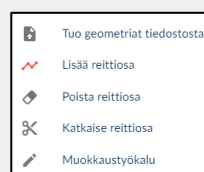
1) Voit muokata juuri tallentamaasi reittiä tai mitä tahansa muuta aiemmin tallennettua reittiä, jonka muokkaamiseen sinulla on oikeudet. Aloita reitin muokkaaminen klikkaamalla kynäkuvaketta. Reittiviiva muuttuu aktiiviseksi, jolloin siinä näkyvät kaikki reitin reittipisteet.

Voit sekä muokata reitin tietoja että itse reittigeometriaa. Jos haluat muokata reittigeometriaa, valitse reittipiste hiiren ykköspainikkeella ja vedä piste haluamaasi kohtaan.

Voit myös lisätä reittipisteitä napsauttamalla hiirtä missä tahansa reittiviivalla, johon haluat lisätä uuden reittipisteen. Reittipisteen voit poistaa painamalla **ALT-näppäintä** ja klikkaamalla samalla poistettavaa pistettä.

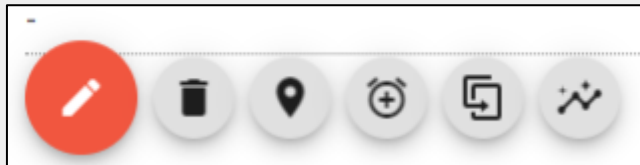
Oranssin pistepainikkeen takaa löydät työkaluja reittigeometrian käsittelyyn.

Reittimäisen liikuntapaikan lisääminen, muokkaaminen ja poistaminen

Reitin poistaminen

1) Voit poistaa reitin valitsemalla **Roskakori-kuvakkeen**. Valitse poistamisen yhteydessä syy, miksi poistat reitin. Syy voi olla: Poistettu käytöstä pysyvästi, Poistettu käytöstä väliaikaisesti tai Väärä tieto.

Jos poistat reitin väliaikaisesti tai kokonaan käytöstä, poistettu paikka arkistoituu, mutta se näkyy esimerkiksi liikuntapaikkahaulilla. Voit myös määrittää, että tieto oli väärä, jolloin poistettava reitti poistetaan lopullisesti järjestelmästä, eikä se näy enää hakutuloksissa eikä kartalla.

POISTA ULKOILUREITTI

Poiston syy *

Poistettu käytöstä pysyvästi

Vuosi

2023

PERUUTA POISTA

Vahvista poisto valitsemalla **Poista**.

Kun olet tehnyt kaikki tarvittavat muutokset, muista kirjautua lopuksi ulos LIPAS-järjestelmästä, jotta kukaan muu ei pääse käyttämään Lipasta tunnuksillasi.

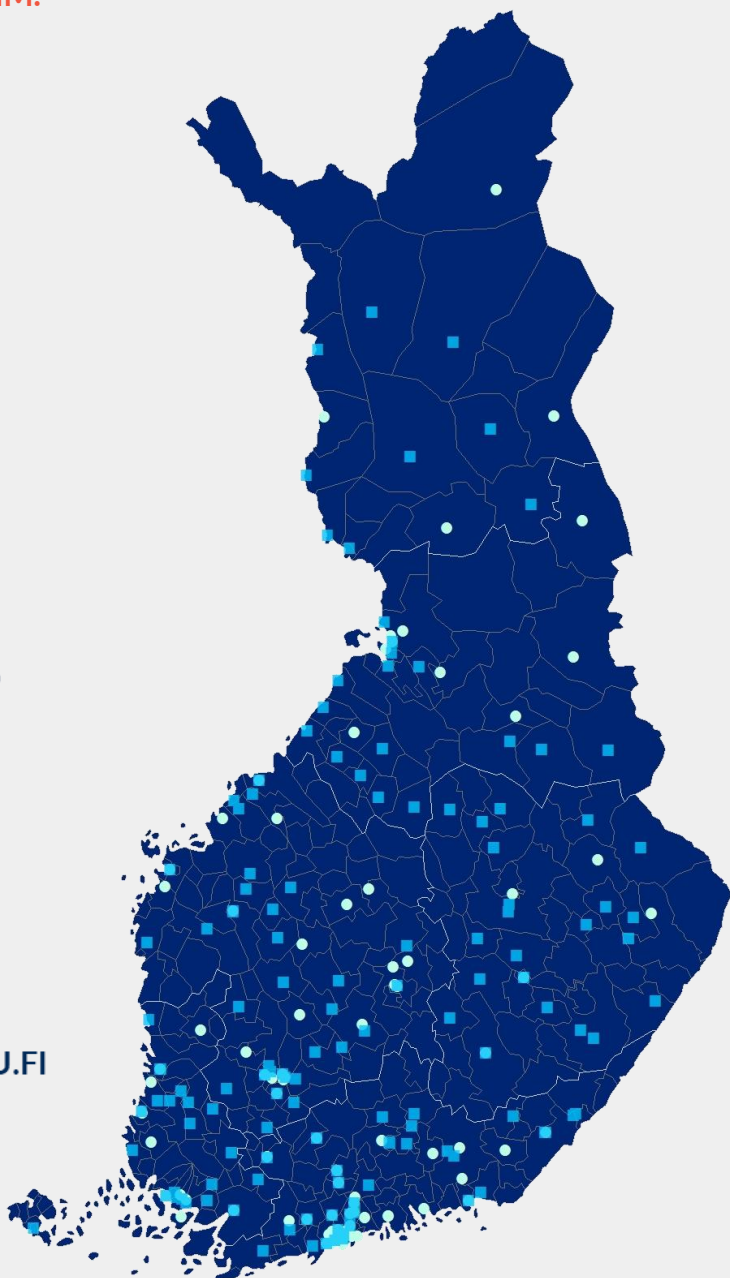

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

LIPAS.FI

LIPASTA HYÖDYNTÄVÄT MM.

OKM
RETKIKARTTA.FI
PAIKKATIETOIKKUNA
PALVELUKARTTA.HEL.FI
FINTEREST
PUSKAPARKIT
LIITERI
TEAVIISARI
UIMAAN.FI
ME-SÄÄTIÖ
KUOPIO.FI
TÄSSÄ.FI
TULIKARTTA.FI
SPORTVENUE
FCG
ULKOLIIKUNTA.FI
ALUEHALLINTO VIRASTO
LIKES
KUNTALIITTO
EPSHP
PAIKKATIETOALUSTA
LADULLE.FI
LIIKKUVA KUOPIO
KARTTASELAIN
GO SPORTY
FLUENT
ULKOILUTAMPEREENSEUTU.FI
RETKISUOMI
KUNTAMAISEMA

KEHITTÄMISESSÄ MUKANA

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

KUNTA
LIITTO

Kommun-
förbundet

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEÄHCIRÄDDEHUS

SYKE

Uimahalli- ja kylpylä-
tekninen yhdistys ry.

Aluehallintovirasto

Helsinki